Hukuk Bölümü 2008/72 E., 2009/162 K.

"İçtihat Metni"

Davacı vekili, davacının davalı idarede 11453126 sigorta sicil numarası ile 1.5.1999 tarihinden davalı idarenin haksız olarak işten çıkardığı 15.4.2004 tarihine kadar aralıksız olarak çalıştığını, davalı idarenin, kurumun katip ihtiyacı kalmadığından bahisle davacının iş akdini haksız olarak fesh ederek davacıyı işten çıkarttığını, bu nedenle, 1 milyar TL kıdem, 1 milyar TL kötü niyet, 1 milyar TL ihbar tazminatı, 1 milyar TL yıllık ücretli izin, 1 milyar TL pazar çalışma ücreti, 1 milyar TL fazla çalışma ücreti olmak üzere toplam 6 milyar TL tazminatın fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak şartıyla, kıdem tazminatı yönünden en yüksek banka faizi ile diğer tazminatlar yönünden ise yasal faizi ile birlikte tahsili ile davacıya ödenmesine karar verilmesi istemiyle adli yargı yerinde dava açmıştır.

ESKİL ASLİYE HUKUK MAHKEMESİ; 25.3.2005 gün ve E:2004/63, K:2005/26 sayı ile, davalıya usulüne uygun dava dilekçesinin tebliğ olunduğunu, davalı kendisini bir vekil ile temsil ettirerek vekili vasıtası ile vermiş olduğu cevap dilekçesinde, Eskil Çiftçi Malları Koruma Başkanlığı'nın 4081 sayılı Yasa'ya istinaden teşekkül ettirildiğini, davacının bu Yasanın 7. maddesine göre atama suretiyle bekçi olarak işe alındığını, taraflar arasında her hangi bir hizmet sözleşmesinin mevcut olmadığını, bu nedenle 4857 sayılı İş Kanunu'nu uygulama imkanının bulunmadığını, öncelikle Mahkemelerinin görevsizlik kararı vermesini, aksi takdirde haksız ve hukuki dayanaktan yoksun davanın reddine karar vermesini talep ettiği, davanın, davacının 4081 sayılı Yasa uyarınca yapılan atama işleminin iptaline ilişkin olduğu, davacıya ait SSK dosyası, sigorta sicil dosyası, Çiftçi Malları Koruma Başkanlığı'ndaki dosyasının, 15.4.2004 tarihindeki işten ayrılma bildirgesinin celp olunduğu, tarafların tanıklarının dinlendiği, tüm deliller toplandıktan sonra dosya kül halinde Ankara Nöbetçi İş Mahkemesi'ne gönderilerek aldırılan bilirkişi raporunda davacının hak edebileceği tazminatların hesap ettirildiği, ancak, davacının, Kaymakamlık Makamınca atama tasarrufu ile işe başlatılıp başlatılmadığı hususunun tespiti gayesi ile ilgili Kuruma müzekkere yazıldığı, gelen müzekkere cevabına göre davacının 4081 sayılı Yasa gereğince çiftçi mallarını koruma bekçisi olarak, Çiftçi Malları Koruma Başkanlığı'nca alınan tavsiye kararına göre Kaymakamlık oluruna sunularak yapılan tahkikat neticesinde işe uygun olduğu bildirilerek Kaymakamlık Makamı'nın atama tasarrufu ile işe başlatıldığının görüldüğü, Yargıtay 9. Hukuk Dairesi'nin 1997/2686 E, 7915 K sayılı ilamında, "4081 sayılı Çiftçi Mallarını Koruma Kanunu kapsamında davacının bekçi olarak çalıştığı izlenimi uyanmaktadır. Ancak, bu konuda kesin bir kanıya varabilmek için kendisinin hizmet akdine göre mi yoksa atama tasarrufuna mı dayanarak çalıştığının belirlenmesi gerekir. Mahkemece bu konu üzerinde durulmuş değildir. Öncelikle davacıya ait şahsi sicil dosyasının celp edilip, tarafların diğer delilleri de toplanarak atama tasarrufu ile başladığı anlaşıldığı takdirde taraflar arasındaki uyuşmazlığın idari yargı yerinde görülmesi gerekir. Böyle bir durumda görevsizlik kararı verilmesi gerekir. İlişki hizmet akdine dayandığı takdirde şimdiki gibi karar verilmesi gereklidir. Esas görevi yanında tali işleri görmüş olması atama tasarrufu şeklinde işe alınma sonucuna etkili olmaz. Bu konu üzerinde durulmaksızın karar verilmesi hatalı olup bozmayı gerektirmiştir" denildiği, hal böyle olunca, davacının işe alınması, Kaymakamlık Makamının atama tasarrufu ile gerçekleştirilmiş olup, davacı ile davalı kurum arasında 4857 sayılı İş Kanunu'na göre hizmet sözleşmesinden bahsedilemeyeceği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı vekili, bu kez, davacının haklı bir sebep olmadan işine son verildiğini, 8-18 saatleri arasında haftanın yedi günü çalışarak hiç izin kullanmadığını, yasal çalışma süresi olan 45 saatlik çalışma süresinin haricinde hiçbir ödeme yapılmadığını belirterek kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, kötüniyet tazminatı, yıllık ücretli izin, pazar çalışma ücreti, fazla çalışma ücreti olmak üzere toplam 3.000.-YTL tazminatın fazlaya ilişkin hakları saklı kalmak kaydıyla faiziyle birlikte davalıdan tahsili istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

AKSARAY İDARE MAHKEMESİ; 6.11.2007 gün ve E:2007/576, K:2007/1209 sayı ile, davanın, Eskil Çiftçi Mallarını Koruma Başkanlığı'nda bekçi olarak çalışmaktayken işten çıkarılan davacının vekili tarafından, müvekkilinin iş akdinin haksız olarak feshedildiğinden bahisle 500,00YTL kıdem tazminatı, 500,00YTL ihbar tazminatı, 500,00YTL kötüniyet tazminatı, 500,00YTL yıllık ücretli izin tazminatı, 500,00YTL pazar çalışma ücreti ve 500,00YTL fazla çalışma ücreti olmak üzere toplam 3.000,00YTL tazminatın kıdem tazminatı için en yüksek banka mevduatı faiz oranı ve diğer tazminatlar için ise yasal faizi ile birlikte hesaplanarak ödenmesine karar verilmesi istemiyle açıldığı, 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Koruması Hakkında Kanun'un 7. maddesinde, koruculuk için Köy Kanunu'nda yazılı hükümlere göre bekçiliğe ehil gördüklerini seçerek tayinlerini vali veya kaymakamın tasdikine arzetmenin, bekçilerin adedlerini ve çalışma müddet ve şartlarını tesbit eylemenin, vazife görecekleri mıntıkaları ayırmanın ve bunlara para veya mal olarak verilecek aylık veya yıllığı kararlaştırmanın ve vazifelerini iyi görmeleri için lüzumlu tedbirleri almanın, hayvanlar için müşterek çoban tutmanın koruma ve ihtiyar meclislerinin görevleri arasında sayıldığı, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun "Sigortalı sayılanlar" başlıklı 2. maddesinin 2. fıkrasında, 10.7.1941 tarihli ve 4081 sayılı Çiftçi Mallarının Korunması Hakkındaki Kanun'a göre çalıştırılan koruma bekçilerinin bu Kanuna tabi olduğuna, 4. maddesinin son fıkrasında ise; çiftçi mallarını koruma bekçileri hakkında işverenlerin bu kanunda belirtilen yükümlerinin bunları tayine yetkili makam tarafından yerine getirileceğine ilişkin düzenlemeye yer verildiği, dava dosyasının incelenmesinden, davacının, Eskil Çiftçi Mallarını Koruma Kurulu Başkanlığı'nda 1.5.1999 tarihinden itibaren bekçi olarak çalışmaya başladığı, Kurumun mali sıkıntısı nedeniyle 9.4.2004 tarihinde 4857 sayılı Yasa'nın 17. maddesi uyarınca işten çıkarılması üzerine iş akdinin haksız olarak feshedildiğinden bahisle 500,00YTL kıdem tazminatı, 500,00YTL ihbar tazminatı, 500,00YTL kötüniyet tazminatı, 500,00YTL yıllık ücretli izin tazminatı, 500,00YTL pazar çalışma ücreti ve 500,00YTL fazla çalışma ücreti olmak üzere toplam 3.000,00YTL tazminatın, kıdem tazminatı için en yüksek banka mevduatı faiz oranı ve diğer tazminatlar için ise yasal faizi ile birlikte hesaplanarak ödenmesine karar verilmesi istemiyle görülmekte olan iş bu davanın açıldığının anlaşıldığı, bu durumda, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'na tabi olduğu ve savunma ekinde yer alan "işten ayrılma bildirgesinde" 4857 sayılı İş Kanunu'nun 17. maddesi hükümlerine göre işverence iş akdinin feshedildiği anlaşılan davacının, atama işleminin iptaline yönelik olmaksızın sadece tazminat istemiyle açtığı davanın görüm ve çözüm yerinin adli yargı olduğu sonucuna ulaşıldığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş, bu karar, karara itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE :

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: Mustafa KICALIOĞLU, Mahmut BİLGEN, Turan KARAKAYA, Nüket YOKLAMACIOĞLU, Serdar AKSOY ve Coşkun GÜNGÖR'ün katılımlarıyla yapılan 6.7.2009 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME :Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre; adli ve idari yargı yerleri arasında anılan Yasanın 14. maddesinde öngörülen biçimde olumsuz görev uyuşmazlığı doğduğu, idari yargı dosyasının davacı vekilinin istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Dr. İlknur ALTUNTAŞ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ

Dava, Eskil Çiftçi Mallarını Koruma Başkanlığı'nda 1.5.1999 tarihinde bekçi olarak çalışmaya başlayan davacı tarafından, 15.4.2004 tarihinde işten çıkartılması üzerine kıdem tazminatı, ihbar tazminatı, kötüniyet tazminatı, yıllık ücretli izin, pazar çalışma ücreti, fazla çalışma ücreti alacaklarının faizi ile birlikte tahsili istemiyle açılmıştır.

Davacı, her ne kadar 4081 sayılı Yasa'nın 7. maddesine göre mahalli mülki amirin atama tasarrufu ile işe alınan kamu görevlisi ise de; anlaşmazlık, davacıya İş Kanunu hükümlerine göre istediği tazminat ve alacaklarının ödenip ödenmeyeceğine ilişkindir.

Anlaşmazlığın esasının çözümünde davacının statüsü değil, alacağın niteliği önem taşımakta olup, istenilen tazminat ve alacağa yönelik ihtilafın, İş Kanunu çerçevesinde çözümü gerekmektedir.

Kaldı ki; 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 1. maddesinde, İş Kanunu'na dayanan her türlü hak iddialarından doğan hukuk uyuşmazlıklarının çözülmesinde iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilmiştir.

Açıklanan nedenlerle, Asliye Hukuk Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ: Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Eskil Asliye Hukuk Mahkemesi'nin 25.3.2005 gün ve E:2004/63, K:2005/26 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 6.7.2009 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.